

Slovenski dom

Stev. 70a

V Ljubljani, četrtek 27. marca 1941

Leto VI.

Nj. Vel. kralj Peter II. prevzel oblast

Nova vlada generala Simoviča Slovenski voditelj dr. Kulovec – gradbeni minister

Belgrad, 27. marca. Belgrajska kratkovalovna postaja je dopoldne oddala naslednji razglas:

Vsem Srbom, Hrvatom in Slovencem! V teh težkih trenutkih za nas vse, sem se odločil, da prevzamem oblast v svoje roke. Namestniki so z razumevanjem odstopili, vojska in mornarica pa sta se mi takoj stavili na razpolago. Kličem vse Srbe, Hrvate in Slovence, da se zbero okrog prestola in da se tako obvaruje red na znotraj in mir na zunaj. Naročilo za sestavo vlade sem dal generalu g. Dušanu S. Simoviču.

Z vero v Boga kličem ljudstvo, da izpolnjuje svojo dolžnost do kralja in domovine.

Peter II.

Belgrad, 27. marca. g. Po izidu kraljevega proglasa so se nepregledne množice ljudstva po vsej državi takoj zgrnile v veličastne sprevode. Na sto in sto tisoče državljanov je manifestiralo za kralja v sprevodih z zastavami in cvetjem. Po vseh mestih manifestacije iz ure v uro silno naraščajo. Množice z nepopisnim navdušenjem vzklikajo mlademu jugoslovanskemu kralju Petru II. in mandatarju generalu Simoviču.

Seznam novih ministrov:

Belgrad, 27. marca. Mandatar krone, armadni general Dušan Simović, je sestavil sledeči seznam članov vlade:

Predsednik vlade general Dušan Simović,

prvi podpredsednik dr. Vladko Maček,

drugi podpredsednik prof. Slobodan Jovanović,

zunanj minister dr. Momčilo Ninčić,

vojni minister armadni general Bogoljub Ilić,

gradbeni minister dr. Franc Kulovec,

notranji minister dr. Srdjan Budisavljević,

finančni minister dr. Juraj Šutej

minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andres,

minister za pravosodje dr. Boža Marković,

prosvetni minister Miša Trifunović,

minister za gozdove in rudnike dr. Džafer Kulenović,

kmetijski minister dr. Branko Čubrilović,

promet. minister Bogoljub Jeftić,

minister za socialno politiko in ljudsko zdravje Milan Grol,

minister za PTT dr. Josip Torbar,

minister za prehrano Sava Kosanović,

minister za ljudsko telesno vzgojo Bogoljub Ilić,

minister brez listnice M. Daković.

Vesti 27. marca

Romunska vlada je odpoklicala svojega poslanika v Rimu Voiena, javlja United Press iz Bukarešte.

Ce bi Amerika sklenila dati svoje vojne ladje za spremstvo prevozov orožja v Anglijo, bi Nemčija in Italija to smatrali kot vojno dejanje, trdi »Popolo di Roma«, ki dostavlja, da vsak dan, ki preteče, dokazuje kako brez koristi je ameriška pomoč Angliji.

Gostinski obrati morajo biti ob 9 zvečer zaprti!

Ljubljana, 27. marca.

Na temelju uredpisov št. 66 in 67 Z. o. u. odredjam, da se morajo vsi gostinski obrati na področju uprave policije v Ljubljani od 27. marca pa do nadaljnjega zaprti ob 21. uri. — Upravnik policije dr. Hacin.

Japonski narod prosi Boga, naj moč in neustrašenost nemškega naroda prineseta čim hitrejšo zmago za njegovo stvar.

Prihajam na povabilo nemške in italijanske vlade in upam, da se bom za svojega bivanja v teh državah nekaj naučil in imel od tega korist tako, da bom lahko še več pripomogel k tesnejšemu sodelovanju z zavezniki.

Pregled dogodkov na evropskih in afriških bojiščih

Letalski in drugi boji v Abesiniji

Nekje v Italiji, 27. marca. Stefani 292. italijansko uradno vojno poročilo pravi:

Severna Afrika: Italijanska in nemška letala so uspešno bombardirala zbirališča sovražnikovih motoriziranih oddelkov. V noči med 24. in 25. marcem so sovražnikova letala napadla Tripolis. Naša lovka letala so izvedla uspešen napad na letalsko oporišče Heraklion na otoku Kreti. Eno sovražnikovo letalo je bilo uničeno na tleh. Sovražnikova letala so napadla nekaj naših oporišč v Egejskem morju. Več ljudi je bilo ranjenih.

Vzhodna Afrika: Bitka okrog Keren se nadaljuje in postaja vedno bolj ogorčena. Izgube so zelo velike na obeh straneh. V predelu Gala-Sidamo so bili odbiti vsi sovražnikovi poskusi, zlasti napadi pri Pabusu. V bojih pri Keren je prišlo tudi do letalskih spopadov in pri tem so naša lovka letala zbila eno Hurricane. Naš bombniški oddelk je izvedel uspešen napad na neko sovražnikovo letalsko oporišče in je bilo pri tej priliki zadetih več letal.

Kairo, 27. marca. Reuter: Angleško vrhovno Poveljstvo:

Libija: Manjši oddelek sovražnikovih vojakov je zavzel v ponedeljek El Ageilo, s katere so se naši oddelki umaknili pred prihodom sovražnika. Eritreja: Naše čete so zavzele nove postojanke, ki varujejo Keren. Odbit je bil še en sovražnikov hud protinapad in pri tej priliki smo ujeli večje število sovražnikovih vojakov in zasegli več vojnega materiala.

Abesinija: Operacije se še naprej nadaljujejo na vseh odsekih bojišča in se ugodno razvijajo. Britanska letala so včeraj izvedla številna bombardiranja v Eritreji in Abesiniji in vrgla mnogo ton eksploziva. V noči od 24. na 25. marca je bil bombardiran tudi Tripolis.

Južno afriško letalstvo je bombardiralo 24. tm. glavno železniško progo severno od Diredade. Neposredno so bili zadeti mostovi, železniška postaja in železniška postopja.

Keren je bil spet močno bombardiran. Italijanske čete se močno branijo, ne morejo pa pretrgati angleškega obroča okoli mesta. Italijanski protinapadi so do sedaj imeli ta učinek, da so

povzročili na obeh straneh precejšnje število mrtevih. Boji za Keren še vedno trajajo.

Spet mirna noč nad Anglijo in Nemčijo

Berlin, 27. marca. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča sredi: Včeraj so nemška letala potopila blizu angleške obale za 5000 ton brodovja, 15.000 ton sovražnikovega trgovskega brodovja pa je bilo hudo poškodovanega.

Včeraj so nemška letala izvedla napad na neko tovarno v nekem industrijskem mestu. Napad je bil uspešen. Pri letalskih spopadih v bližini južne angleške obale je bilo zbito eno sovražnikovo lovsko letalo vrste Spitfire. Na Severnem morju je nemška patrolna ladja zbila eno sovražnikovo torpedno letalo. Preteklo noč sovražnikova letala niso letela nad nemškim ozemljem, prav tako pa tudi ne nad zasedenimi kraji.

London, 27. marca. Reuter: Letalsko ministrstvo sporoča: Preteklo noč ni bilo nikjer nad Anglijo sovražnikovega letalskega delovanja. Angleška prestolnica je že šesto zapovrstno noč preživela brez alarmnega znaka, kar pomeni nadaljšo nočno dobo brez bombardiranja od meseca januarja. Izvedelo se je, da so v torek

dopoldne angleška lovka letala zbila eno sovražnikovo bombnik nad izlivom Temze.

Angleška podmornica »Surgeon« je potopila sovražnikovo ladjo-cisterno ob norveški obali. Potopljena ladja ima približno 8000 ton.

Torpedno letalo vrste Beaufort je z nenadnim napadom ob holandski obali potopilo 6000-tonsko nemško preskrbovalno ladjo.

Edino na vzhodni obali Anglije je bilo vrženih nekoliko bomb, bombe pa niso povzročile večje škode in tudi smrtnih žrtev ni mnogo. Včeraj so Angleži sestrelili dve sovražni letali.

Zatišje tudi na albanskem bojišču

Nekje v Italiji, 27. marca. Stefani. 292. italijansko uradno vojno poročilo pravi:

Grško bojišče: Običajno delovanje topništva. Italijanska letala so večkrat bombardirala na desni obali reke Levoli skladišča sovražnikovih oddelkov.

Atene, 27. marca. o. Atenska agencija. Na albanskem bojišču so bili včeraj krajevni boji in patrolno udejstvovanje. Na albanskem bojišču je zavladalo popolno zatišje po italijanskih ofenzivah.

Italijanska letala so napadla naše ladje v Egejskem morju, ne da bi povzročila kakšno škodo.

Japonski zunanji minister v Berlinu Macuokova poslanica nemškemu narodu

Berlin, 27. marca. o. AP: Včeraj je v nemško prestolnico dopotoval japonski zunanji minister Macuoka. Prirejen mu je bil sprejem, kakor doslej samo tujim kraljevskim gostom. Po ulicah so ministra pozdravljali tisoči in tisoči prebivalstva, zlasti navdušene so bile manifestacije pred kancellersko palačo, kjer se je množil pokazal na balkonu tudi kancler Hitler.

Japonski zunanji minister je po prihodu v nemško prestolnico naslovil na nemški narod naslednje besede:

Ker je zveza treh držav postala stvarnost, bo japonski narod z vami v veselju in tudi v nesreči. Ima popolno vero v visoko Hitlerjevo osebnost in v izredne lastnosti nemškega naroda.

Japonski narod ne bo zaostal za vami niti po zvestobi, niti po neustrašenosti in trdni odločnosti, da se svet uredi na temelju novega reda. Mi moramo živeti v bodočnosti, ne pa v preteklosti. Zato uprimo svoje oči naprej, ne pa nazaj. Vzor, ki mu je japonski narod nad vse zvest, je v oni skladni svetovni skupnosti z prostorom za vse narode, za uresničenje njihovih želja in izpolnitev njihovih poslanstev, vzor, ki je bil japonskemu narodu od nekdaj dan v vodilo, in ki je temeljni kamen cesarstva. Ta vzor je dobil svojega jasnega izraza v uvodu pogodbe med tremi državami. To je stvarna podlaga pogodbe. Ne bi mi bilo treba pripomniti, da srca našega naroda bljejo za nemški nrod v velikanskem boju, ki se zdaj odigrava.

Prosvetni minister dr. Krek o delavskem zadružništvu

Belgrad, 27. marca. Prosvetni odsek Jugorasa je v zadnjem času začel za svoje člane prirejati prosvetne večere. Na prvem takšnem večeru je govoril ministrski predsednik in predsednik Jugorasa Dragiša Cvetković, prednočnim pa je pred zbranim delavstvom govoril prosvetni minister dr. Krek, ki je v svojem govoru med drugim izjavil naslednje:

»Naš spoštovani gospod predsednik Dragiša Cvetković je poudaril na prvem večeru prosvetne sekcije Jugorasa, da se mora naša narodna delavska organizacija okrepiti na gospodarskem polju in da mora ustanoviti še prave delavske zadružne organizacije po vsej državi. To novo zamisel moramo v skladu z razmerami v posameznih krajih postopno izvajati. Morda je gospodarsko organiziranje najtežje in tudi najbolj tvegano, toda tako važno je, da dozdaj v zgodovini delavskega gibanja ne vemo za nobeno gibanje, ki bi ostalo brez svoje lastne zadružne organizacije. To velja za delavska gibanja vseh barv in vseh vrst v zadnjih stoletjih v Evropi, pa tudi za najnovejše poskuse, ki se kot totalitarni sistem izogibajo svobodnega zadružništva in svobodnih zadružnih organizacij, da bi vsega človeka-delavca priključili na državno organizacijo.

Poleg konzumnih zadrug je delavstvo ustanovilo tudi proizvodniške zadruge, v začetku v obliki obrtnih zadrug, pozneje pa v obliki zadružnih tovarn, oziroma zadrug, ki so gospodarji produktivnih sredstev. Številne države so uvidele, koliko koristi prinašajo narodnemu gospodarstvu delavske zadruge ter so zato zadružništvo začele podpirati tudi z državnimi sredstvi.

Dve vodilni misli vodita delavsko zadružništvo: 1. načelo samopomoči, t. j. težnja, da delavec pride čim ceneje do potrebnih stvari in 2. privržnost, ki je treba smisel za skupnost.

Zgraditev nove in boljše družbe, kot je sedaj,

nja, je mogoča samo tedaj, če najdemo poleg novih zadružnih ustanov za zaščito širokih delavskih množic, za zaščito in zavarovanje življenja, zdravja in pravic delovnih ljudi, ustvarimo tudi res novega človeka, ki bo prekaljen in prepričan, da je skupno tovariško sodelovanje na gospodarskem polju potrebno, ter da edino prinaša rešitev mamil in siromašnim. To je tudi razlog, zakaj je delavstvo neprenehoma delalo na to, da dobi svoje zadružne ustanove, svoje zadružne organizacije.

Tovariši! Vso zahvalo smo dolžni našemu spoštovanemu predsedniku, da je v svojih programatičnih besedah postavil tudi pot delavskemu zadružništvu. Naučili smo se neprenehoma delati na to, da bi jugoslovanska delavska zveza pomenila čedalje večjo stvarjalno in državno moč našega ljudstva. S svojim delom hočemo dokazati, da smo pripravljeni izpolniti vse dolžnosti do narodne celote na vseh poljih človeškega življenja. V današnjem težkem času evropske vojne se zavemo, da moramo napeti vse svoje sile za izpolnitev in dvig naše domače proizvodnje in čim večji dvig blaginje našega ljudstva. Hvala vam, ki branijo naš narod pred strahotami uničujoče vojne ter ga vodijo po poti miru in napredka. Legije članov jugoslovanske delavske zveze so armada zavednih in vestnih jugoslovanskih državljanov. To je delavski svet, ki v tem zgodovinskem času smatra, da mu je najsvetejša dolžnost, da tesno združen okoli prestola kralja Petra II. z zahvalo in spoštovanjem podpira nad vse modregakrmarja naše državne ladje, kneza namestnika Pavla, da dočaka brez velike in nepotrebne škode za ljudstvo mi vsi, Slovenci, Hrvati in Srbi polni globokega duha in vztrajnosti repše in mirnejše dni človeške zgodovine v novem in boljšem družabnem redu, v katerem bo spoštovan in cenjen tvorec vseh človeških dejanj: delavec in njegovo delo.

tuberkulozno ligo, vrhu tega pa je še ustanovila poseben članski pomožni sklad, ki ima sedaj že 4.850 din. Za nabavo potrebnih gradbenih sredstev za zadružne domove je Zadruga uvedla 1. julija 1939, stalno štednjo, sprejema pa tudi vloge od članov in nečlanov, da le tem omogoči zbiranje lastne glavnice za gradbene ali druge potrebe. Vsi njeni skladi — rezervni, stavbni, obnovni in drugi — znašajo s prištejem lanskoletnega pribitka nad 325.000 din. Z ozirom na prometno vrednost treh enonadstropnih hiš v Jenkovi ulici in višje vrednostni efektov je pa premoženjsko stanje mnogo višje od bilanca. Bilanca izkazuje med aktivni skupno 441.581 47 din. S svojim dosedanjim poslovanjem je Zadruga dokazala, da je njena ustanova potrebna in vredna sodelovanja vseh državnih in javnih uslužbencev. S tem se krepi obstoj in ugled Zadruga, pomnoži kreditna zmoglost ter daje njenim odborom pobudo za nadaljnje otvoritve. Pogoji za sprejem so lahki, deleži po 500 din so plodonosno naloženi.

Ker stanovanjsko vprašanje v Celju še dolgo ne bo rešeno, naj bi vsi državni in samoupravni uslužbenki postali člani te Zadruga ter jo v času, ko stopa v 30. leto svojega obstoja, moralno podprli v borbi proti stanovanjski mizeriji.

OBČNI ZBOR MARIBORSKIH PEKOV

Maribor, 26. marca.

Danes popoldne je bil v prostorih hotela Orel občni zbor tukajšnjega pekovskega združenja. Zbor je bil lepo obiskan ter so se ga udeležili tudi zastopniki pekovskih združenj iz drugih krajev. Mestno občino je zastopal obrtni referent g. dr. Senkovič.

Zbor je začel in vodil predsednik združenja g. Koren, ki je podal izbrano predsedniško poročilo, v katerem se je dotaknil vseh perečih vprašanj, ki sedaj pritiskajo pekovsko obrt. V svojem poročilu je pozdravil ustanovitev samostojne obrtniške zbornice ter izrekel zahvalo banskim upravi, ki je uvidela potrebo po nadaljnjem obstoju pekovskih združenj. Dalje se je bavil s vprašanji naše prehrane ter v zvezi s tem pohvalno omenil delo mestne občine, njenega preskrbovalnega urada in njenega vodjo ravnatelja Jožeta Lekana. Spomnil se je tudi pokojnega dr. A. Korošca in z lepimi besedami počastil njegov spomin.

Tajniško in blaginjsko poročilo je podal gospod g. Bender. Iz tega poročila posnemamo, da je združenje 31. dec. lanskega leta imelo 111 članov s 140 pomočniki in 68 vajenc. Od tega časa pa se je število pomočnikov znižalo, kar kaže na

Jegličevci — ljubljanski klub ima sestanek dne 3. aprila t. l. ob 8 pri Činkolu (vis-a-vis gimnazije na Poljanski c.).

Moka, mast in drugo v kriminalu

Razprave o tatvinah živil. Moka po 20 din kilogram - Tatvine pšenice

Ljubljana, 27. marca.

Na gladini življenjskega morja se vzpenjajo besneči valovi ogorčenega boja in strasti sovraštva, drve valovi za obstanek narodov, tam na dnu tega morja plavajo grabežljivi elementi, ki se skušajo brezvestno okoristiti s stiskami ljudskih množic. Grabeži vporabljajo pomanjkanje vseh najnujnejših potrebščin za eksploatacijski objekt, ki naj jim donaja koristi in dobičke. Med temi elementi se gibljejo dve skupini. Ena, ki skuša po spekulacijah navidezno pošteno doseči svoje dobičke, druga, ki si živila prisvaja na vlomiskotatinske načine. Pri raznih sodiščih v Sloveniji je bilo že mnogo kazenskih razprav proti navijalcem cen, verižnikom in premikačem živil. V Ljubljani na okrajnem sodišču so se vrstili mokarji in peki. Obtoženi so bili zaradi prestopkov po uredbi o kontroli cen in uredbi o pobijanju draginje. Večidel so bili ti ljudje oproščeni.

Skrivno verižništvo se je zadnji čas sila bohotno razpaslo povsod, po mestih in na deželi. Ze prihajajo kratka poročila, kako skušajo brezvestni verižniki, ki so se praktično izvežbali v verižniških poslih že med prvo svetovno vojno, navijati cene navzgor. Moko prodajajo ti spekulanti za horendne cene. Pravijo, kar ni pretrano, da lahko človek v Ljubljani dobi belo moko brez kart. Toda cena? Kg bele moke brez kart je od 15 do 20 din! Mnogi plačujejo to ceno za moko! Drugače pa se čujejo vedno pogostejše pritožbe, da primanjkuje v ljubljani bele moke za najnujnejše potrebe v kuhinjskem gospodinjstvu!

Od lanske jeseni naprej so se v Ljubljani izvežbali specialisti za iskanje in izsledovanje živilskih zalog in vlamjanje v kleti, kjer so shranjene kake zaloge moke, masti, olja, sladkorja in kave. Ti specialisti so tudi izvršne podstrežne podgane, ki prevahajo tam vsako šrambo in odpirajo velike zaboje. Kronika je od jeseni do sedaj zaznavala že valiko številno tatvin raznih živil. Mnogo tatov je prijavi- lenih sodišču. Računajo, da so vlomili v kleti

razmere, v katerem se nahaja sedaj pekovska obrt. Število obrti se še sedaj ni znižalo. V lanskem letu so bili trikrat pomožni izpiti. Združenje je v preteklem letu imelo 36.371 din dohodkov in 35.734 din izdatkov. Razmere so združenje prisilile, da je proračun za prihodnje leto znižalo na 27.000 din.

Po poročilih se je razvila debata, pri kateri so bila načeta vprašanja, s katerimi se mora pekovska obrt v času pomanjkanja moke prav posebno baviti, če hoče vzdržati. Volitev letos ni bilo ter bodo šele prihodnje leto.

Apostoli lepega vedenja v praksi

So ljudje, ki se hudo radi postavljajo s svojim olikanim in vpludnim vedenjem. Toliko ga imajo, da ga hite kot pionirji olike prodajati in veepljati po nevidnih valovih tiščem spoštljivih poslušalcev. Kako pa se taki »učitelji« vedejo v praksi, pa naj pove sledeči primer:

Preteklo soboto je bila v ljubljanski Operi premiera Gounodove opere »Faust«. Vse oči so bile vprte v sceno, med poslušalci je vladala tišina kakor se spodobijo, dostojna, vpludna tišina, da nihče ne moti svojega sosedu pri poslušanju.

Tedaj pa se iz teme pri vratih v parterju izluči oglata postava »arbitra elegantiarum«: visoko vzravan, z nageljkom v gumbiču, močnega, vedrega in poetičnega čela, v katerem bi se, če bi bilo zrlo, ogledovali galebi obeh Oceanov, s heroičnim ščipalnikom na nosu in hejslovanskim bliščem rodoljubarskega patosa (takole davno izpred vojne) v očeh, se »mož olike« s drvarskimi koraki odpravi čez hreščeči pod k svojji vrsti. Ze mahne njegova listanja po leksikonih in »Urbanusih« vajena desnica; in kakor tam listi, tod zašumi sedeče, potrpežljivo-ljudstvo. In ko obide parado togo zravnanih poslušalcev, spusti mož veličastja svoje plemenite, slonokoščene ude v naslanjač; presunljivo zavjaka nedolžni sedež, ker mora na povelje v rajske višavah se sprehajajočega »samotnega popotnika« spustiti v dvorano povezek tonov, ki jih Gounod ni nikoli napisal...

Taki so apostoli lepega vedenja v praksi!
»Več manire, — pa brez zamere!«

Športne vesti

Dresden, 26. marca. AA. DNB. Včeraj je bila tekma med reprezentancama Zagreba in Dresdenu v namiznem tenisu. Zagreb je zmagal s 5:0. Znana jugoslovanska igralka Heksnar in Slovenec Dolinar Zarko, ki sta znana v Nemčiji, sta tudi pri tej priliki pokazala svojo visoki razred.

Stockholm, 26. maja. AA. DNB. Znani švedski smučar Dahlquist, ki je v zadnjem času večkrat zmagal, je doživel nenaden poraz. Finski smučar Mathinen je dosegel čas 1:46.59, šved pa 1:47.45.

Ljubljana od včera do danes

Včeraj je bilo pusto in oblačno, za danes pa Herschel, stari, znameniti mož napoveduje dež in sneg. Ta vremenski učnjak ima dober sloves, malokdaj nas je še potegnil. Bomo videli, kako se bo danes obnesel.

Uradni obisk pri »skrivatorju«!

Kolikokrat so že oblasti opozarjale na razne »hrčkanje«, ki zbirajo doma »zimске zaloge« za hude čase! Kolikokrat so časopisi pisali o teh škodljivih svojih bližnjih! Pa se še vedno dobe taki ljudje, ki zbirajo doma cele kupe živil. Vseh seveda oblastni organi ne morejo najti, tu pa tam pa vendarle koga zagrabijo za vrat.

Tako se je zdaj zgodilo tudi nekomu, ki je svoj čas z visokega šolskega mesta učil mladino državljanov in socialnih dolžnosti. Oblastni organi so prišli v njegovo stanovanje in ugotovili, da je mož tudi član zloglasnega »Društva skrivatorjev«. Skrivati je namreč v neki šrambi take zaloge vseh mogočih živil, da se še vrata niso dala odpirati. Najbolj suhi med oblastnimi organi je komaj zlezal v šrambo skozi vežo med vrati. Seveda so gore živeža organi vzeli s seboj, »skrivator« pa bo dobil zasluženo kazen.

Pazite, da ne boste stresali!

Vse voznike, prevoznike in stavbenike, ki prevažajo razne stvari, blago ali gradivo po mestnih cestah in ulicah, opozarja mestno poglavarstvo, naj posvetijo večjo pažnjo nalaganju vozov. Velikokrat razni vozniki vozijo preveč naložene vozove premoga, žaganja, apna in drugih stvari, da jih med vožnjo trosijo po cestah. S tem delajo vozniki škodo svojim naročnikom, ker jim pripeljejo manj nego je naročenega, na drugi strani pa ponesnažijo ceste in ulice ter tako kršijo mestni cestni red. Odslej bodo vsi tako malomarni vozniki strogo kaznovani in jih bo cestni nadzornik vselej zavrnil nazaj do skladišča, kjer bodo morali odložiti preveč naloženo blago.

Delo Stavbne zadruge državnih uslužbencev v Celju

Celje, 26. marca. Uradniška stavbna zadruga v Celju je imela svoj 29. redni letni občni zbor. Namen zadruge je, da pospešuje gradnjo zdravih in cenčnih stanovanj. Doslej je Zadruga zgradila tri zadružne hiše za družinska stanovanja svojih članov ter v tem cilju gradbene sekcije sklepala ugodna posojila za svoje člane za gradnjo lastnih domov. Z gradbenimi posojili s prevzemom jamstev za potrebne kredite ter deloma z nabavo stavbišč je bilo omogočeno 36 članom, da so si postavili last-

ne domove. Zaradi svetovnih dogodkov so nastale težkoče za nabavo cenčnih dolgoročnih kreditov za pospeševanje lastnih domov in za zidanje zadružnih hiš.

Zadruga šteje 70 članov, 55 od teh že sedaj uživa sadove smoternega zadružnega poslovanja. V vsej dobi svojega obstoja je bil mnogim obrtnikom in njihovim delojemalcem nudila prilika za primeren zaslužek, v zadnjih 9. letih pa je zadruga tudi podpirala razne človekoljubne ustanove: Dijaško kuhinjo, Krajevno zaščito otrok in Proti-

SELDON TRACE,

KORAKI V NOČI

Roman s slikami

»Nečem...« je odvrnil Daxbury. G. Darek je kolebal. »To je velika nevarnost!«
»Manj nevarnost je za vas, če naredite tako, kakor vam predlagam!«
Zopet je nastala tišina.
Guidlugh je vzel ključ, šel k vratom in tam obstal.

G. Daxbury je zakašljal in pogledal izpod čela Dareka, ki mu je obrnil hrbet. Hotel je nekaj reči, a se je premislil. Tedaj se je Darek počasi okrenil.
»Kaj še čakate?« je vprašal detektiva.
»Vašega odgovora,« je rekel Guidlugh.
»Slišali ste ga! To je moj končni odgovor!«

»Oprostite, a imel sem vtis, da odgovor g. Daxburyja še ni dokončen!«
Bančni direktor se je držal, kot bi ga to ne brigalo.

»Meni je vseeno!«
Guidlugh je govoril z odločnim glasom.
»Vzemimo, gospoda, da vam nekaj zaupam!«
Darek je ravnodušno smigal z rameni.
»To je najmanj, kar lahko naredite! Končno tudi ne bo »premenilo moje odločitve.«
Guidlugh je smajal z glavo in se vrnil v sredino salona.

»Lahko vam povem, da imam obvestilo, iz katerega sklepam, da se nam bo moral

morilec vsak čas odkriti.«

»Se spominjate, da je bila naša največja težava odkriti človeka, ki je pomagal Cashdonu pri begu. Ta človek, ga je tudi brez vsakega dvoma skrival. A sedaj smo temu človeku že na sledi.«

»Ali?«

Ta vzklik se je iztrgal g. Daxburyju in Guidlugh je na njem obdržal svoj pogled. Tudi Darek se je presedel na svojem stolu.
»Dobro, naj nadaljujem!«
»Preden bom povedal svojo teorijo, zahtevam od vaju, da obdržite vse moje besede zase kot dragoceno skrivnost!«

»Za božjo voljo, malo hitreje! Preidite na stvar samol! Ne pozabite, da mi dva braniva svoje življenja!«

»Da, vem,« je rekel Guidlugh hladno.
»Kot uvid naj vaju spomnim, da se je pokojni Ricardo pečal s sumljivimi denarnimi posli v tem mestu. Menim, da vama je bilo to že znano.«

»Res, gospod inspektor, jaz ne razumem, o čem govorite...«

»Hočem biti bolj jasn! Pri pregledovanju Ricardove blaginje so se našli dokumenti in pisma, ki pričajo, da je posojal denar. Posojal je z zelo visokimi obrestmi. V tem prepisu je tudi nekaj vaših pisem, gospod Daxbury.«

Bančni direktor se je ugriznil v ustnice in se tresel po vsem telesu.

»Na žalost se ne smemo predajati in se ozirati na osebnostna čustva pri tako važni preiskavi. Tega itak ne bomo objavili, kvečjemu, če ne bo v neposredni zvezi s samim umorom. Pisma dokazujejo, da je bilo dano posojilo, dočim priznanic nismo mogli najti. Mislim, g. Daxbury, da ste ta dolg že vrnil!«

»Res, gospod inspektor, zelo neprijetno je razpravljati... o tako privatnih zadevah!«

»Vprašal sem, vas, gospod, če ste dolg že vrnil!«

»Da, da, že dolgo je od tega!«

Darek Ricardo je že pričel zehati.

»Jaz mislim, da mora biti človek zelo predrzen, če vtika svoj nos v take privatne stvari! Kaj se to vas tiče, jeli g. Raxbury vrniti svoj dolg staremu oderuhu Ricardu ali ne?«

Malo prisiljen posmeh se je začrtal pod detektivovimi brki.

»Ni mi do tega, da na tak način raziskujem vso stvar g. Ricardol Bolje napravim, če vam povem takoj cilj tega raziskavanja.«

Med ostalimi dolžniki pokojnega Ricarda, sem našel tudi polkovnika Datmarja. Preden je nadaljeval, je za čas utihnil.

»Nisem našel njegove priznanice. Zdi se mi, da je bil ta dokument vzet na nedovoljen način!«

Nečem se vmešavati v poednosti. A moj sklep iz vsega tega je ta, da je bil prav polkovnik Datmar tisti, ki je pomagal Cashdonu pri begu iz zapora. On ga je tudi skrival in ga oagovarjal za zločin.

Z drugimi besedami povedano, je bil Cashdon le orodje v polkovnikovih rokah.«

Detektiv je zopet utihnil. Darek je prebledel, a g. Daxbury je težko dihal in otožno majal z glavo.

»Jaz tega ne morem verjeti, g. inspektor! Polkovnik Datmar je bil moj dober prijatelj!«

»Verjemite, da je to nemogoče in ne-pojmljivo!...«

»Ne vidim, zakaj bi bilo to nemogoče!« ga je mirno prekinil Darek Ricardo. »Vsi vedo, da sta bila stric in stari Datmar v sovražstvu. A če je poskušal moj stric, da bi uničil Datmarja, potem je ta trditve še bolj verjetna. Le sprašujem se, čemu služi to odkritje po njegovi smrti. Kdo je potem ubil njegega samega?... Počakajte malo!... Sedaj vidim, kam merite. Na koncu je Datmar hotel izdati Cashdona, a ta mu je za vedno zapril usta!«

Guidlugh se je zopet zasmejal.

»Kaj pravite k moji teoriji, g. Daxbury?«

»Ponavljam, vama, da je to neverjetno. Polkovnik je bil moj najboljši prijatelj!« je odločno rekel bančni direktor.

»Sedaj razumete, zakaj sem pravkar rekel, da se bo moral Cashdon vsak čas sam odkriti. Če je moja teorija točna, potem ni le zapril za vedno usta človeku, ki ga je skrival, temveč je tudi samemu sebi odprl vrata skrivališča. Ker nima več pomočnika, ki bi ga dolgo skrival, so mu njegovi svobodna dnevi šteti. Mogoče bo poskušal, da še koga ubije, a to poslednjič!«

»Na nas bo meril, vi pa hočete, da se mu staviva za tarčo!«

»Ne bom mu dal možnosti, da pride do vas, ali vi ga lahko zapeljete, da se vjame v naše mreže!«

»Vloga, ki jo je v vsej tej stvari igrala policija je nesrečna! Najprvo moj stric, nato Prince in miss Bughl! Zakaj neki je Cashdon njo ubil? Mislim, da boš odgovorili, da je hotel tudi njej zamašiti usta!«

Darek se je okrenil k detektivu, ko je izgovoril te poslednje besede. Guidlugh je priklimal.

»En umor potegne za seboj še drugega in tako se morilec privadi zločinu. Miss Bughl je hotela nekaj odkriti, kar bi bilo za njo bolje, da ne bi zvedela... V njeno izpoved sem polagal velike nade... Ali če se že govori o njej, naj vama povem, da smo v njeni opsi našli zelo čudna pisma. Bila so ljubavna pisma. Ali morda katerega izmed vaju to preseneča?«

»Ljubavna pisma!« je izgovoril Darek. »Moj Bog, tega ne bi nikdar pričakoval!«

»Mislim, da je bila miss Bughl malo... prišla že v letala!« je rekel Daxbury.

»Med nami rečeno,« je nadaljeval Guidlugh, »si je to mislil tudi on, ki ji je pisal ta pisma. Če izvememo par prvih pisem, so vsa ostala dajala vtis, da bi se rad rešil te ezveze. Sicer izgledajo ti rokopiši iskreni in nimajo podpisa. Hm!... Lahko bi rekel, gospoda, da je to odkritje oba presenetlo?«

Utihiil je in ju pogledal.

»To je več kot presenečenje, to je neverjetno!« je zmedeno rekel g. Daxbury.

»Jaz bi stavil, da je to Cashdon! Pripravil jo je, da mu pomaga pri njegovih zločinskih načrtih.«